

Ograniczenia dotyczące obrotu wierzytelnościami upadłego

W dniu 4 września 2013 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt III CZP 26/13) podjął uchwałę dotyczącą interpretacji art. 94 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze. Stwierdza w niej, że potrącenie dokonane przed ogłoszeniem upadłości z likwidacją majątku nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

Dotychczas obrót wierzytelnościami upadłego obarczony był stosunkowo niewielkim ryzykiem. Jeżeli tylko nabywca wierzytelności dokonywał oświadczenia o potrąceniu niezwłocznie po nabyciu a przed ogłoszeniem upadłości, oświadczenie takie było skuteczne. Późniejsze ogłoszenie upadłości nie powodowało negatywnych skutków. W przypadku zamiaru nabycia wierzytelności podmiotu zagrożonego upadłością w celu jej potrącenia z długiem względem tego podmiotu, dla zminimalizowania ryzyka wystarczające było sprawdzenie, czy przed dniem zawarcia umowy cesji do właściwego Sądu nie wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, a następnie niezwłoczne złożenie oświadczenia o potrąceniu.

Przytoczona uchwała zmienia diametralnie sytuację na rynku obrotu wierzytelnościami. W każdym przypadku nabycia wierzytelności w celu jej potrącenia, dopiero po upływie roku od transakcji nabywca będzie mógł mieć pewność, że dokonane potrącenie jest skuteczne. Uchwała naraża zatem znaczną część rynku obrotu wierzytelnościami na niepewność co do skuteczności dokonywanych czynności.

Konsekwencje podjęcia omawianej uchwały Sądu Najwyższego dla prowadzenia procesów upadłościowych i naprawczych

Interpretacja art. 94 ust. 1 Prawa upadłościowego dokonana omawianą uchwałą istotnie poprawia sytuację syndyka masy upadłości i wierzycieli upadłego, którzy nie skorzystali z możliwości potrącenia wzajemnych wierzytelności. Ograniczenie możliwości dokonywania potrąceń powoduje, że w masie upadłości znaleźć się może więcej aktywów (wierzytelności), z których możliwe będzie zaspokojenie wierzycieli upadłego.

Z drugiej strony, uchwała utrudni jednak proces restrukturyzacji zadłużenia. Wprowadza ona bowiem dodatkowe ograniczenia w zakresie obrotu wierzytelnościami upadłego, a tym samym ogranicza możliwość zaspokojenia wierzyciela poza postępowaniem upadłościowym.

KSP Legal & Tax Advice
ul. Chorzowska 50
40-121 Katowice

T: +48 32 731 68 50
F: +48 32 731 68 51

E: kancelaria@ksplegal.pl
www.ksplegal.pl

Dla wierzycieli, którzy chcieliby skorzystać z przepisów o potrąceniu w celu bardziej efektywnego (niż dochodzenie zaspokojenia w postępowaniu upadłościowym) dochodzenia swoich roszczeń, będzie to stanowić istotne utrudnienie. Znalezienie nabywców na wierzytelności będzie zapewne dużo trudniejsze niż obecnie, gdyż będzie się wiązało ze zwiększonym ryzykiem dla podmiotu nabywającego wierzytelność. Wpłynie to negatywnie na warunki sprzedaży wierzytelności podmiotów choćby tylko „zagrożonych” niewypłacalnością. Okoliczność posiadania lub nie „wiedzy o istnieniu podstaw upadłości” jest bowiem trudna w ocenie i dowodzeniu w ewentualnym sporze z syndykiem, zwłaszcza w rocznej lub dłuższej perspektywie czasowej. Warto zatem podkreślić, że w takiej sytuacji nabywca wierzytelności będzie mógł chronić swoje interesy poprzez warunkową konstrukcję umowy nabycia wierzytelności. Jeżeli po jej nabyciu dłużnik (a jednocześnie wierzyciel nabywcy) ogłosi upadłość, to wówczas skutki cesji zostaną uchylone i w tej sytuacji zbywca będzie zobowiązany zwrócić nabywcy otrzymaną cenę nabycia wierzytelności. Mimo to, wierzyciel w dalszym ciągu nie uzyska zaspokojenia swojej wierzytelności i zostanie pozbawiony możliwości ochrony swoich interesów, np. na drodze postępowania egzekucyjnego.

Komentowana uchwała wpłynie negatywnie na obrót wierzytelnościami wobec podmiotów, które znajdują się w stanie uzasadniającym upadłość, uzależniając daleko idące skutki prawne od niejednokrotnie bardzo trudnych w ocenie sytuacji faktycznych oraz „wiedzy” o określonym stanie faktycznym dotyczącym danego podmiotu. Mamy zatem do czynienia z zasadniczą zmianą stanowiska Sądu Najwyższego w omawianej kwestii, co na pewno wpłynie na praktykę orzeczniczą sądów powszechnych.

* * *

Gdyby byli Państwo zainteresowani uzyskaniem dodatkowych informacji w powyższym zakresie, uprzejmie prosimy o kontakt:

Kontakt w KSP:

Tomasz Srokosz

Partner KSP

T: +48 32 731 68 52

E: tomasz.srokosz@ksplegal.pl

KSP Legal & Tax Advice

ul. Chorzowska 50
40-121 Katowice

T: +48 32 731 68 50

F: +48 32 731 68 51

E: kancelaria@ksplegal.pl
www.ksplegal.pl

Mamy nadzieję, że powyższa informacja będzie dla Państwa pomocna. Informacje te nie stanowią opinii prawnej ani porady. W celu uzyskania pełnych informacji lub porady prawnej, prosimy o kontakt. Jeżeli nie wyrażają Państwo zgody na przesyłanie dalszych newsletterów, prosimy o odesłanie tego maila na adres kancelaria@ksplegal.pl w treści wpisując słowo NIE.

© 2013 Wszystkie prawa zastrzeżone